

KANADSKÉ LISTY

Second Class Mail-Reg. No. 3088

BOX 520, POSTAL STATION D, TORONTO 9, ONTARIO, CANADA M6P 3K1

No. 8., Vol. 14.

15. srpna-August 15th, 1980.

Price: 40 ¢.

NA CESTU

Po pozdravném přípisu od kolegy-novináře J. Jostena z Anglie došlo vydavateli tištěných "Kanadských Listů" několik dalších zajímavých dopisů. Přinášíme je - některé zkráceně - v pořadí, v jakém došly..

Gen. MVDr. Mikuláš Ferjenčík, předseda Čs. národní rady americké, nám napsal: "Rozhodnutí redaktora cyklostilovaných "Kanadských Listů" vydávat tieto vo forme tlačenej, je treba uprimne vítať. Je myslím nesporné, že žiadna významnejšia organizácia, žiadna etnická skupina, nemože dobre prosperovať bez sdelovacích prostriedkov, z ktorých prvé miesto náleží novinám. Novinám, ktoré splňujú predpoklady svojich čitateľov, píšou objektívne o svetových a miestnych udalostiach bez politicko-stranického zamerenia a v duchu našej národnej tradície pokiaľ ide o obhajobu pravdy, spravodlivosti a ľudských slobod. O svetových udalostiach nás informujú americké, resp. kanadské vedúce časopisy, pokiaľ však ide o zprávy a novinky z nášho prostredia československého exilu lebo z českého a slovenského kraja, sme odkázaní na naše noviny a časopisy. "Kanadské Listy" plní túto úlohu viacej ako dobre. Ich zprávy o osudoch našich ľudí roztrúsených po celom svete musely vzbudiť záujem exulantov aj krajanov. Veríme, že v novej tlačenej forme budú plniť túto dôležitú informačnú úlohu aj naďalej. Redakcia si zaslúži našu všestrannú podporu."

Kolega-novinář v exilu, dr. Přemysl S. Tůma, se ozval z Los Angeles, Cal. a píše m. j.: "Joj-to bylo radosti na Starém Bělidle! Tak by byl jistě nadepsal svou dnešní zdravotní "Kanadským Listům" můj přítel-novinář dr. Gustav R. Schoenbach, redaktor "Zpravodaje" ve Vancouver, B.C., kdyby byl ještě mezi námi. Ale protože už bohužel není, vypůjčím si od něho alespoň titulky.. Jaké to bylo překvapení, když jsem z poštovní schránky vytáhl červenou "Kanadské Listy" a - kýho výra - ony krásně tištěné, s pěknými ostrými fotografiemi! Tak tedy po 13ti a půl letech cyklostilované úpravy vrostly z oněch příslušných dětských střívků a vydávají se na další cestu ve zralé tištěné formě. A jako vždy s moderní češtinou, vzornou korekturou a nezávislým postojem. Zůstalo jim to, čeho si cení na "Kan. Listech" jejich početná čtenářská obec, roztroušená doslova po celém světě: stručné a věcné, nezávislé a vždy řádně ověřené informace z celého světa, na západní i východní straně Železné opony. Často se hovoří a píše o významu drobné práce v exilu, zvláště na poli exilového tisku. U "Kanadských Listů" by to bylo nemístné podceňování. Málokdo, kdo právě nepracuje v exilovém tisku, si dovede představit, kolik úsilovné mravenčí práce bylo a je třeba k tomu, vydávat 13 a půl roku nezávislý exilový měsíčník, cyklostilovaný a nyní dokonce tištěný. Patří k tomu upřímné a vřelé ocenění práce kolegy-redaktora Mirka Janečka, který tu velkou práci koná po celou tu dobu vedle svého zaměstnání, s hrstkou obětavých pokračovatelů na str. 7.

40. VÝROČÍ BITVY O ANGLII

Po evakuaci našich letců z poražené Francie na anglickou půdu, byla dne 12. července 1940 v Duxford, poblíž Cambridge, ustavena 310. čs. stíhací peruti v rámci Britského královského letectva. Dostala napřed letadla typu Hurricane, později přešla na Spitfire. Když peruti nastoupila k "rodinné" fotografii, měli naši letci na sobě ještě francouzské letecké uniformy. Snímek nám z kroniky peruti laskavě zapůjčil její první velitel plk. let. Alexander /Sáša/ Hess, D.F.C., kterému je dnes 82 let a žije na odpočinku na Floridě. V anglických uniformách jsou angličtí kolegové našich stíhačů. Zleva sedící jsou: Rypl, Boulton, Ambruš, Blackwood, angl. velitel peruti Woodhall, čs. velitel peruti Hess, Sinclair, Malý a zpravodajský odborník Česek. Kronika také prozrazuje, že původními členy letky "A" byli: Malý, Janouch, Fejfar, Bergman, Zaoral, Hanuš, Hybler, Zima, Fürst, Kopriva, Prochal, Šeda, Jiroudek, Štěrbáček, Brežovský, Mlejnecký a Chalupa. V letce "B" byli: Rypl, Goth, Kredba, Fechtner, Zimprich, Burda, Fejt, Dvořák, Vindiš, Střihavka, Hubáček, Řechka, Kautský, Vopálecký, Koukal, Komínek a Fuda. Polovina těchto letců během Bitvy o Anglii nebo později ve válce padla. Čest jejich památce!

V září 1940 navštívil letectvou základnu v Duxford prezident republiky a vrchní velitel našich branných sil, dr. Edvard Beneš. Po jeho letu je čs. velitel 310. peruti plk. let. A. Hess.

František Doležal. V roce 1942 vyšla v New Yorku Hessova knížka "Byli jsme v Bitvě o Anglii" s podtitulkem "Českoslovenští stíhači v R.A.F.". Druhé doplněné vydání této zajímavé knihy vyšlo v Praze v roce 1947, asi rok po návratu našich letců ze Západu domů. Jako všichni ostatní občané se těšili svobodě jen do února 1948. Pak nastalo zvláště pro ně kruté pronásledování a některým se znovu podařilo odejít na Západ. Českoslovenští komunisté v čs. západních letcích-hrdínech viděli nepřátele. Plk. Hess byl velitelem leteckého sboru v Č. Budějovicích, odešel přes Anglii do USA, kde pracoval po řadu let pro Pan American. Na počest 40. výročí slavné Bitvy o Anglii přinášíme uvnitř listu záznam o bojích našich letců v rámci 310. peruti z pera jejího prvního velitele ...

O prvním veliteli 310. peruti se nám podařilo zjistit toto: patřil mezi odvážné mladé muže, kteří se po roce 1918 přihlásili do čs. vojenského letectva. Bylo to v době, kdy letouny byly nedokonalé a havárie následkem mechanických poruch časté. Obvykle při nich přišel pilot o život. Také pilot Hess se v roce 1922 zřítíl s letounem typu De Havilland a měl štěstí, že se nezabil. Sloužil pak na různých místech /Aš, Kbely/ a v r.

1936 vedl čs. akrobatický team na Olympiádě v Berlíně; vzpomíná někdo z našich čtenářů na znamenitý čs. akrobatický team Novák-Šíroky-Hubáček? Když byl A. Hess velitelem letiště v Pardubicích, přišla německá okupace. Podařil se mu útek do Francie a po jejím pádu se ocitl v Anglii. Brig. generál Karel Janoušek, plk. Berounský a pplk. Kubíta vyjednali s Brity ustavení čs. stíhací peruti, která dostala číslo 310. První zasáhla do bojů 26. srpna 1940. Dne 15. září byl její velitel plk. Hess nad Londýnem Němci sestřelen a zachráněn se padákem. Ten den ztratili Němci 185 strojů. Plk. Hess se stal čs. leteckým attaché ve Washingtonu a v Ottawě a jeho nástupcem se stal major let.

Plk. A. Hess v roce 1978.

Kanadské Listy

INDEPENDENT MONTHLY

IN CZECH AND SLOVAK LANGUAGES

Publisher and Editor:
Mirko /Mike/ Janeček

Články, objednávky inserátů, opravy adres a předplatné lze poslat na: "Kanadské Listy", Box 520, Station "D", Toronto, Ont. M6P 3K1.

Pokud jsou články podepsané, nemusí se redaktor stotožňovat s jejich obsahem.

Předplatné na 1 rok:
Kanada a USA ... \$ 10:00
Zámorí ... \$ 12:00
letecky: \$ 15:00

LIDÉ MEZI NÁMI

V dubnu t.r. se v restauraci "U Benešů" konala malá rodinná slavnost: krajanek Marie Roušalová slavila své 75. narozeniny v kruhu své rodiny a nejbližších přátel. "Teta Roušalová" je známa mnohým tzv. poúnorovým emigrantům v oblasti Toronta, hlavně proto, že ve svém domě na Willcocks St. vyvažovala pro skupinu svobodných chlapců. Protože byla znamenitou kuchařkou, byla velmi populární. Jiní krajané se pamatují, že při každém Bazaru Dámského odboru místní odbočky ČSNS uvařila velký hrnec vynikající dršťkové polévky, po které se vždycky jen "nakouřilo". Je to skromná paní a málokdo zná její zajímavou minulost. Narodila se jako Marie Smajzllová ve vesničce Kobylí u Čejčce na moravském Slovácku. Provdala se v roce 1925 za strojníka jménem Roušal; přesídlila do Prahy a v roce 1938 do Belgie. Zatímco její jediný bratr Jaroslav /o dva roky mladší/ odešel z vlasti přes Francii do Kanady, Roušalová zůstala v Belgii. Dne 20.8. 1950 /t.j. přesně před 30ti lety/ "teta" Roušalová ovdověla a v r. 1951 emigrovala za bratrem do Kanady. Asi rok měla restauraci v býv. Masarykově domě. Od r. 1953 až do r. 1978 působila na Willcocks St. Na tuto dobu mnozí její býv. zákazníci rádi vzpomínají. Byla jím skoro matkou. Pro každého měla vlněné slovo a některé přivedla na správnou cestu.

Pražské uzenářství

638 Queen St. West.
TORONTO, ONT. M6J 1E4

Majitel: J. Pichlík
Tel.: 364-1787

ZPRÁVY Z KANADY

L. Zink připomněl 18.8. v torontském "Sun-u" dvě ostudná komunistická výročí: postavení berlínské zdi v r. 1961 a sovětskou okupaci Československa v r. 1968. -- Hrdina z Tehránu, kan. diplomat K. Taylor, byl jmenován kan. konsulem v New Yorku. Někteří pozorovatelé se domnívají, že jeho kvality jsou tak vyjimečné, že měl být poslán jako kan. velvyslanec do Moskvy. -- Firma Fluid Dynamic Devices, 3216 Lemworth Dr., Mississauga, má zájem o strojníky našeho původu. --

--Bytová družstva nabývají na popularitě. Podle kan. denního tisku krajanové družstvo Harmony patří mezi úspěšné. --Ofic. publikace fed. ministerstva práce a imigrace "Kaleidoscope Canada" přinesla zprávu, že "Bulletin" vydávaný Svetovým Kongresem Slovákov bude nyní vycházet 6x za rok. Redakční radu tvoří: J. Kirschbaum, prof. F. Litva, Rev. Dušan Toth a J. Suchý. Hlavním přispívatelem je "uranový král" p. Stephen B. Roman. Adresa je: P.O. Box 40, Royal Bank Plaza, Toronto, Ont. M5J 2K2. --Min. měsíc běžel v kině Cinemaplex čs. hum. film "Večeře pro Adélku". --Letenka z N. Yorku do Londýna přes Laker Airways stojí od 14.9. je US \$ 175, zpáteční letenka US \$ 360. --L. Zink se domnívá, že označení býv. iránského šacha za "dávila" není správné, protože rozhodně nezpůsobil smrt tolika milionům lidí jako Stalin nebo Mao, příp. "strýček" Ho. --Fed. ministr pro multikulturní věci, Hon. J. Fleming, odmítl návrh Kan. Federace etnického tisku, aby fed. vláda finančně vydržovala její stálou kancelář. --Mluvčí fed. ministerstva zahraničí vysvětlila důvody, proč je v kan. pasech vždy místo narození. Některé země pasy bez této informace neuvádějí. --Výroční Kongres Ústředního svazu sudeto-něm. organizací v Kanadě, soc. dem. smýšlení, bude ve dnech 23. až 24.8. v Edmonton, Alta. --Fed. ministr imigrace vysvětlil v Torontě 6.8., jaké závazky na sebe berou organizace, které sponzorují uprchlíky ze zámorí. --Senátor P. Yuzyk varoval kan. veřejnost, aby se připravila na obtížná jednání v Madridu a aby neopustila zásadu základních lidských práv v zemích okupovaných Sověty. Připomínky k Madridu lze poslat na adresu: Charles Caccia, M.P., House of Commons, Ottawa, Ont. --Stavba nové Massey Hall v Torontě zdárně pokračuje. --SSSR vyžádá z pozůstalostí po zemřelých Ukrajincích v Ontáriu 18 milionů dolarů ročně! O něco podobného se pokoušejí i Poláci, pokud lze soudit z případu zemřelé paní Dufkové, která byla polského původu. Vláda Dufek byl pozván k pohovoru na polský konsult, ale prohlásil, že na komunistickou půdu nevstoupí. --Kon. listy vyličitely luxusní dovolenou Brežněvova syna Juriho v Itálii. Jinak zastává roli protektora v Afganistánu..

VZPOMÍNKA

Před 15ti lety - v srpnu r. 1965 - zemřela v Pardubicích paní Anna Janáčková, roz. Kurková ze Selmic u Kladrub n. Labem. Bylo jí 68 let. Žila se svým manželem Slávkem v Bratislavě a v Pardubicích. Vychovala dva kluky, ale oba odešli po únoru 1948 přes "kopečky". Starší Mirko se usadil v Kanadě, mladší Zdeněk ve Francii. Svá vnoučata - tři ve Francii a jedno v Kanadě - nikdy nepotkala. Urna s jejím popelem je uložena v rodinné Janáčkově hrobce na evangelickém hřbitově v Kladrubě u Selmic.

ZLATNÍK

J.M. Klein

5 Shuter St. Toronto, Ont.
(vedle Massey Hall)
Tel. 862-0807

Veškeré opravy, předělávky, odhady zlatých a stříbrných šperků.

VICTORIA
B.C.

Dne 23. června t.r. se ve Victoria, B.C. konal velký národopisný festival a na něm byly stánky různých etnických podnikatelů. Otevřel jej premiér provincie Hon. W.R. Bennett a když procházel kolem stánků, nemohl odolat, když viděl cukrářský stánek krajana M. Toman, který působil dříve v Praze a po celou řadu let v Montreálu na Mackay St. Provinciální premiér si koupil cukroví do zásoby. Naštěstí při tom byl jeden krajan-fotograf a tak můžeme snímek v našem listě reprodukovat a p. Tomanovi při tom hned blahopřát k pěknému úspěchu. Na snímku je zleva: Hon. W.R. Bennett, cukrářský mistr M. Toman a paní Jiřina Kubánková. Premiérovi zřejmě pečivo chutnalo, protože po všechny další dny festivalu přicházel z jeho kanceláře personál a ty dobroty kupoval do zásoby. Pan Toman nestačil vyrábět. Doporučujeme našim čtenářům, kteří zavítají do Viktorie, aby tento znamenitý krajanový podnik navštívili. Adresa je: Toman Coffee Shop and Pastry, 739 Pandora Ave., Victoria, B.C. V8W 1P1, tel. 385-2233.

Osobní půjčky na nejnižší úrokovou míru
Speciální vklady - Šeková služba

KAMPELIČKA

CZECHOSLOVAK TORONTO
CREDIT UNION LTD.

740 SPADINA AVENUE * TORONTO
ONTARIO M5S 2J2

Telephone: 925-0557

Úřední hodiny: V pondělí a v pátek od 10 do 7 hod.
Úterý, středa, čtvrtek, 10 do 5 hod.

Počínaje sobotou 5. července a konče sobotou 30. srpna v sobotu zavřeno.

BUDE VÁS ZAJÍMAT

KARDINÁL TOMÁŠEK MLUVÍ... A NĚKDY SE ODMLČÍ

Italský katolický časopis *il REGNO/ATTUALITÀ* spíše levicově pokrokového zaměření požádal Kardinála Františka Tomáše o interview, které bylo uveřejněno 15. dubna 1980. Nejzajímavější část z tohoto rozhovoru přinášíme v českém překladě.

REGNO: Lide v zahraničí se ptají, co ve skutečnosti je sdružení *Pace in utero*, jaký program prosazuje, kdo se ho účastní...

TOMÁŠEK: Je to sdružení, myslím, že vzniklo v roce 1971 - nemýlím-li se, závisí naprosto, zdůrazňuji: naprosto, na státu. Jeho program se hlásí k bratrství a spolupráci, ale ve skutečnosti nedělá nic, co by sloužilo církvi. Závisí na režimu, prakticky není v dialogu s biskupy. Pokud jde o nás, nemůžeme a nesmíme se jich stranit. Jsou piece kněžství, naši bratři, a ne výměnu mají zlý úmysl. Pokud jde o počet, myslím, že nedosahuje třetiny veškerého kléru.

R: Lze říci, že tvoří jakýsi druh « vlastenecké církve » na způsob čínské? Lze je nazvat rozkolníky?

T: To rozhodně ne... Naprosto ne. Souhlasí s programy strany, ale většina souhlasí jen formálně, aby měl větší volnost ve výkonu své služby.

R: Nedávno uspořádali setkání. Účastníci se ho i biskupové, z nichž někteří jsou nepokřtění na pozicích sdružení. A vy?

T: Já jsem se ho nezúčastnil. Nikdy jsem se neúčastnil jejich setkání. Naprosto nesouhlasím se sdružením, protože nemá schválení Vatikánu, ba víc, mohu vám říci, že Svätý Otec je značně zneklidněn. Mluvil jsem s ním nedávno. Ví, že vláde se tato má neústupnost nelíbí, ale mám za to, že je zapotřebí tuto otázku dobře vyjasnit. Jistě není zapotřebí to dramatizovat, protože, opakují, mnozí tam jsou, aby byli volnější.

R: Je pravda, co se říká o řidičském průkazu, že by prý byl kněžím odepřen? A o pokročilých na nadměrnou rychlost, aby se tak byrokraticky zpožďoval jejich příjezd na faru, kde slouží?

T: To nevím. Ví, že se dělá všechno, aby se jim ztěžoval život.

R: Pane kardinále: existuje « podzemní církev »? « Katakombální », tzn. jsou kněží a biskupové řádně vysvěcení a konsekrovaní, kteří působí inkognito?

T: (Odmíká)

R: Někteří ukvapeně hovoří: proč se československá církev nepostaví režimu na odpor tak jako církev polská?

T: Situace je značně odlišná. Polsko je katolické, v Československu je pokřtěných 60% a věřící jsou v menšině. V Polsku jsou biskupové v plném počtu, v Československu ne. Srovnání nehraje.

R: Někteří vás odsuzují z ústupnosti a strachu. Nikdy jste nezaujal postoj ani ve prospěch Charty 77 ani Výboru na ochranu nespravedlivě stíhaných. Exulanti to napsali dokonce papežovi.

T: Jsem člověk dialogu, pracuji trpělivě a houževnatě a pomalíčkou se jde kupředu. Jsem přesvědčen, že kde je křesť Kristův, tam je i světlo, síla a vítězství. Veřejné bojové kampaně proti režimu nemají smysl a jsou bezvýsledné. Věřím v trpělivou práci.

R: Věříte ve vatikánskou diplomacii?

T: (Okamžitě odmítá) Jistě. Budu hovořit s Casarolim, mluvil jsem se Silvestrinim, jsem ve styku s Poggim, ale vše věřím v obrození lidu. Snažíme se žít a jednat jako první křesťané. Tak se víra prokazuje, zvláště ve městě. Pro nás je důležitá odpověď mládeže.

R: Je jako za západní kapitalistický model?

T: U nás nejsou cítit všechny ty těžkosti, jež postihují jiné země. Evangelium, pro obří svého uskutečňování, nachází u mnoha mladých lidí příznivou půdu. Je vyhlášen. Vede k životu věrnosti Bohu a církvi. Vám možná může znít divně motto: buď Kristus a nebo smrt.

R: Jsou tajná shromáždění za účelem modlitby, biblického rozjímání, odhadu společenské a politické situace?

T: (Odmíká)

R: Jsou přípravy na nový rok 68 se všeobecnou účastí?

T: Nemohu odpovědět.

R: Říkáte, že kritika politického systému není záležitostí církve. Co to znamená?

T: Myslím, že příklady pravého křesťanského života jsou a budou stále nejlepší svědectvím v socialistické společnosti.

R: Mnozí exulanti a « skalní » nejsou zajedno...

T: Dobrý křesťan svou dobrotou, matčím smyslem, aktivní účastí pomáhá jakékoli společnosti.

R: Jaký je prezident Husák?

T: Nevídám se s ním a nemyslím, že by byl nesmlouvavý. Nemůže dělat, jak a co by chtěl. Je vázán na ostatní členy ústředního výboru.

R: Co byste od něj chtěl?

T: Mluvit s ním. Bydlíme na dva kroky. Je přece pořád mým prezidentem... Měl bych se ho co otázat.

R: Sdílel jste mu někdy své přání?

T: Ano.

R: A odpověď?

T: Dosud žádná.

R: Myslíte, že v zahraničí se zná pravá a skutečná situace církve v Československu? Nemyslíte, že se jí může využívat k jiným účelům? Na politické kampaně proti komunismu například?

T: O naší skutečnosti může mít správný názor, kdo žije v Československu a nese tíži každodenního života. Ti, co utekli před těžkou odpovědností, těm se mluví. Jejich mluvením nám nepomohou.

R: Máte na mysli exulanty i věřící i politické?

T: Právě.

R: A ostouzející dopisy?

T: Též.

R: A politickou činnost některých uprchlíků, kteří pak byli třeba zvoleni do evropského parlamentu? Jmenuji Pelikána...

T: (Odmíká) Ne všechno je v socialismu k zavržení. Přinesl věci dobré a zdravé. Jistě, že církev by měla mít větší svobodu a nebyť podezřívána.

R: A kdyby socialismus nehlásal ateistický materialismus?

T: Církev vyzkoušela během své dlouhodobé historie jiné režimy a jiné podmínky. Proč by nemohla žít i ve společnosti socialistické?

R: Církev v Československu před příchodem komunismu byla bohatá?

T: Byla... Teď je ale opravdu chudá, nemá ani prostředky, ani časnou moc. Oproštěná od tolika věcí, může věrně následovat slovo našeho Pána, a tak sloužit dušičnému člověku. Mohla by být vzorem i jiným církvím.

R: A až nabude plné náboženské svobody?

T: Zůstane chudá, a tudíž připravená sloužit všem, bez rozdílu, uchledajíc bohatství ani moc, kterou se v minulosti honosila.

R: Jakým dojmem na Vás působí bohaté církve v Německu, v Americe...

T: Bohatým a mocným církvím ukazujeme, jak se to dělá být věrnými Bohu v chudobě. U nás víra není věc dědičná, tradice: je osobní volbou, jistotou k životu, dávkou smyslu. Pokračování na str. 8.

kultura

Motto: "Každý si musí zodpovědět otázku: "Chci být svobodný a ochotný zaplatit za to vyžadovanou cenu?"

Pavel KOHOUT, t.č. ve Vídni, spisovatel vyhoštěný československým komunistickým režimem, napsal nové drama "August, August, August", které mělo premiéru v divadle v Josefstadtu v Rakousku. Na podzim hodlá navštívit New York, kde bude drama "August" produkováno v plné formě. Kohout hodlá propagovat české divadelní kusy, Karla Čapka a práce jeho přátel Havla, Kundery a Pavlíčka. Prohlásil, že česká dramatická literatura je na předním místě v Evropě. Všechna jeho díla bez rozdílu jsou v dnešním komunistickém Československu zakázána. Fantasie a neskutečné zápletky jsou klíčem Kohoutova uměleckého světa, jako nespokojenost, kritika byrokracie a totalitárních principů za Karla Čapka v divadle jeho doby.

Pavel Kohout se ve svém díle vrací k divadlu Řeků a Shakespeareovy doby, kdy byl řešen zájem posluchačů odpovědí divadla v umělecké směsi řešení životních problémů a patřičné dávky divadelních představ.

Pavel Kohout a Václav Havel byli v popředí dramatického života u nás doma v době Pražského jara, v roce 1968. Oba a jejich přátelé se nepostavili za okupační režim po srpnu 68 a byli odstraněni. Stali se z nich topiči v továrnách, uklízeči, umývači oken. Kohout byl nakonec zatčen a uvězněn, Pavel Kohout poslán do vyhnanství. Jejich práce zmizely z repertoáru, jejich knihy ze všech obchodů, jejich filmy ze všech biografů. Podle sovětského vzoru se z nich stali neexistující lidé. Ale jako zázrakem se jejich jména a díla stala prominentními ve svobodném světě. Oba se stali symboly odporu proti tyranství a pronásledování. Jejich divadelní práce byly prostředky vysvětlujícími ve svobodném světě, jak útlak komunismu a byrokracie pracuje ruku v ruce. Teď prakticky divadlo a úsilí o demokratický řád se včlenily v jedno.

Kohout a Havel utvořili osobu "Vaněk" jako prototyp nového československého člověka, který se stal populárním nejen v Evropě, ale po celém demokratickém světě. Kohout má pro to vysvětlení, že každá evropská země a většina krajin demokratického světa měly v minulosti totalitární režimy, potlačující svobodného nebo po svobodě dychtícího člověka. Tím jsou ideály Kohouta, Havla a všech bojovníků za svobodu člověka vlastně universální. Kohout se přiznává přátelům ve svobodném světě, že ve svém vyhnanství toužil po návratu do vlasti, ale zůstane věren i za cenu příchodu ideálů boje proti útlaku komunistického totalitarismu jeho československé domoviny.

/Přeloženo z N.Y. Times, zkráceně z úvahy Davida A. Adelman-a./ Jan Mrázek, Toronto.

Pavel Kohout

Z událostí v Československu

V Praze žije v ústraní plk. let. Zdeněk Petrá. -- Spodní vozy ohrožují Strahovský klášter. -- Známy čs. dostihový jezdec Jiří Drahoš zemřel ve věku 87 let. -- V Ostravě zemřel býv. záp. voják Karel Šaidák, 71, býv. administrátor voj. denníku "Naše Noviny" za války. -- Vojenské "lodičky" byly zrušeny. Každý puček má nyní čepici jako oficír. -- Filmový historik prof. L. Linhart zemřel v Praze. Bylo mu 74 let. -- Sov. velvyslanec Mackevič se rozloučil s Prahou a má se stát náměstkem sov. ministra zahraničí. -- V Ostravě se následkem událostí v Polsku šíří nepokoj.

Zvláštní zpráva

Dostali jsme do ruky omezený počet exemplářů vzácné knihy "Jan Masaryk", kterou napsal R.H. Bruce Lockhart. Je vázaná, má 73 stran a vyšla v únoru 51 v Londýně, jako bibliofilský tisk. Cena 8 jen pro vážné zájemce.

S. Navratil Music Studio & Pianos

Piano Sales

LADĚNÍ - OPRAVY

Phone 461-3667
Or 759-0649

157 Lamb Avenue
(near Greenwood Sub.)
Toronto, Ontario

Plukovník leteckva Alexander Hess

Byli jsme v Bitvě o Anglii

Českoslovenští stíhači v RAF

Telegram leteckého podmaršálka Leigha Malloryho veliteli 310. perutě Alexandru Hessovi k jejímu prvnímu utkání dne 26. srpna 1940

Veliteli perutě Hessovi, velícímu důstojníku 310. perutě, Duxford. Z vrchního velitelství 12. skupiny. 26. srpna 1940. REF 12 G/3.

Srdečné blahopřání k Vašemu dnešnímu úspěšnému utkání. Dobře provedeno. Nazdar 310.

Podepsán: T. Leigh Mallory, letecký podmaršálek

Oficiální zpráva britského ministerstva letectví

„Pošliti a čeští piloti měli na bitvě dokonalý podíl. Mají vynikající vlastnosti odvahy a skvělé pohotovosti. Jsou věru úžasnými bojovníky.“

„Takovou byla Bitva o Anglii v roce 1940. Budoucí historikové ji možná budou srovnávat s Marathonem, s Trafalgarem a s Marnou.“

Winston Churchill

„Dosud nikdy v dějinách zápasů neprokázala tak malá hrstka jedinců tolik služeb tak mnohým.“

My, příslušníci první československé stíhací jednotky, která se utvořila na anglické půdě v truchlivých dnech po porážce Francie roku 1940, my, z 310. Českoslovak Squadron — 310. československé perutě, jsme hrdí na to, že nám byla dopřána čest zúčastnit se činné Battle of Britain — Bitvy o Anglii.

V této bitvě, jedné z největších leteckých bitev vůbec, jsme bojovali po boku a v bratrské spolupráci s britskými stíhači Royal Air Force — Královského letectva, s Kanadany a s polskými „myšlivci“.

Události těchto dnů budou jistě jednou podrobně popsány, a válečné udobí, známé jako Bitva o Anglii, bude vepsáno do dějin v obšírných knihách. Pro nás, přímé účastníky, budou při tom navíc živoucí vzpomínky na tyto boje a na jejich bojovníky.

Víme dobře, kolik odvahy, nadšení a bojovnosti bylo skryto v úřední stručnosti zpráv o těchto bojích a v popisech utkání, a kolik bylo v těchto utkáních napětí a chvil děsu, překonaných jediné chlapeckou vůlí k úspěchu a k vítězství. Kolikrát jsme se dívali zblízka tváří v tvář smrti a kolikrát jsme byli němými svědky umírání. A kolik bojových zkušeností znamenají tyto vítězné boje!

Bitva o Anglii byla přesvědčivým vítězstvím Spojenců nad hunským letectvem. A byla přitom jedním z nejdůležitějších udobí druhé světové války. Údobím, jímž jsme prošli na své cestě za cílem, v který jsme vroucně a věrně věřili: Za trvalou svobodu našeho národa.

Za tímto cílem jsme vzletali s vůlí přiblížit se mu co nejbliže a co nejdříve. Tuto vůli, prožitými boji ještě zocelenější, máme a budeme mít stále.

Když Francie podepsala dne 22. června 1940 příměří s Německem, přecházeli naši letci do Anglie rozličnými cestami. Nemnozí přiletěli z jižní Francie, kam se Němci tehdy ještě nedostali, na britských strojích, které jim Angličané ochotně poskytli.

Odjížděli jsme na lodích, někdy to byly jen lodičky, jako na příklad ta poslední, která nás odvážela z Bordeaux 19. června 1940. Tato loď, vetchý holandský nákladní veterán, měla jen 220 tun a vezla 200 Čechoslováků a Poláků. Lodní posádka, včetně kapitána, měla devět mužů.

Ale sotva jsme vyjeli, byla naše loď ještě v ústí Girondy bombardována. To už jsme však měli Bordeaux s jeho nesmírným zmatkem a nepořádkem za sebou, a věděli jsme, že na konci naší plavby nás čeká jiskřička naděje, naděje v lepší zítřek.

V Anglii jsme prošli několika shromažďovacími tábory, v kterých nás příjemně překvapila skvělá kázeň a dokonalý pořádek. To byla po zkušenostech ve Francii příjemná změna.

Své letecké schopnosti jsme ihned nabídli Britům. Výsledek nedlouhého jednání, jehož se zúčastnil mimo jiné bývalý letecký atašé britského vyslanectví v Praze Group Captain Frank Beaumont, byl: Budete přijati jako českoslovenští letci do Královského letectva.

12. červenec 1940 byl pro nás památný den. Byl to den založení první československé stíhací perutě: 310. Czechoslovak Squadron, na půdě Anglie po francouzském zhroucení.

Pozdě večer jsme odjeli z Londýna na letiště v Duxfordu, nedaleko slavné Cambridge, a odtud jsme začali svou bojovou činnost, na kterou jsme se tak dlouho neodůtkavě těšili.

Naši hoši se Angličanům líbili a Angličané se líbili nám. První dojmy byly opravdu skvělé, a tento úspěšný začátek přispěl k našemu rychlému přizpůsobení se v novém prostředí. Brzo jsme se v něm cítili jako doma, neboť anglický velitel a důstojníci nás přijali opravdu vřele.

Nikdy na tyto chlapíky nezapomeneme: Na velitele naší duxfordské stanice, velitele svazu — Wing Commandera A. J. Woodhalla, rázovitého Angličana s nezbytnou lulkou a s monoklem; na důstojníky, kteří byli přiděleni k naší jednotce jako cvičitelé a spoluvelitelé: Na ohleduplného a jemného velitele perutě — Squadron Leadera G. D. M. Blackwooda, letecké poručíky — Flight Lieutenanty G. L. Sinclaira a J. Jefferiese a na instruktora, leteckého důstojníka — Flying Officera Johna Boultona.

Hned nazítří jsme jeli do Cambridge a dali jsme si ušít anglické stejnokroje. Ve svých francouzských uniformách jsme budili dost velkou pozornost, ale to se brzy překonalo.

Za několik dní jsme dostali zbrusu nové Hurricany, v kterých jsme se přímo zhlíželi a na které jsme se všichni, i poslední mechanik, dívali přímo zbožně a s netajenou pýchou.

Na přední části našich Hurricanů byli vedle britských výsostných znaků namalováni naši lvíci, kteří nám stále připomínali, že jsou to naše, naše bojové letouny!

Vydal jsem tento denní rozkaz:

Vojáci, kamarádi!

Po dlouhé době čekání splňuje se nám dnes jedno ze společných přání nás všech. První československá letecká jednotka v Anglii, československá stíhací perutě 310, začíná svoji činnost. A vám byla dopřána čest být jejími příslušníky.

Vím, že všichni cítíte povinnosti, které vám vaše nové zařazení ukládá. Připomínám vám proto jen stále zásady československé armády: Pevnou kázeň a přátelství druhů k druhu — za všech okolností.

Velká část československých stíhačů s mechaniky prokázala již na francouzské frontě, za těžkých okolností, svoje vynikající schopnosti. Tvrdého bojového ducha a pevnou vůli k vítězství.

Je proto též na vás, příslušnících všech ostatních kategorií personálu, abyste potvrdili, že jste svých druhů, bojujících ve vzduchu, hodni, a že přispějete k tomu, aby jméno naší perutě patřilo mezi nejlepší. Uctíte tak nejlépe památku našich drahých kamarádů, padlých za vlast ve Francii, a přispějete ke konečnému vítězství.

A protože každý jednotlivec z vás bude stále představovat na každém svém kroku československého občana, bude z jeho vystupování a chování usuzováno na vlastnosti a hodnoty československého národa jako celku.

Svým vzorným vystupováním za všech okolností a získáním sympatií občanů Velké Britannie pro sebe, získáte sympatie pro československý národ — a to v dobách pro něj nejtěžších. Buďte si toho neustále vědomi a řiďte se tím vždy!

Do vaší nové činnosti vám přeji všem mnoho zdaru a úspěchu.

Československé stíhací perutě 310 — Nazdar!

Na nových letounech jsme začali pilně cvičit. Napřed na strojích Tudora Master, na nichž nám byl trpělivým a pečlivým cvičitelem Flying Officer John Boulton. Učil se zároveň pilně česky, a my jsme se zase snažili vníknout co nejdříve a co nejdůkladněji do tajů řeči Shakespeareovy.

Mimo to jsme zavázáni vděčností profesorovi cambridžské university Louis de Gleherovi. Přijížděl denně do Duxfordu, aby nám dával na letišti hodiny angličtiny v improvizované učebně v baráku pro piloty, při nichž žáci seděli v pohotovosti na lůžkách.

Později, když naše perutě byla již operační, bývala tato naše škola, snad jedinečná svým prostředím a svými žáky, často přerušena povelom z operační místnosti:

„Scramble — take off!“ — „Ihned startovat!“

A žáci se horempádem rozběhli v záchranných vestách k svým strojům — a se stroji rovnou do leteckého boje. A milý starý pan profesor trpělivě čekal na návrat svých chlapců, a pak se zase klidně pokračovalo v „spellingu“, hláskování, a v skloňování.

Navštěvovali jsme také zvlášť pro nás zřízené kursy o taktice leteckých bojů. Našími učiteli byli zkušení piloti z bitev nad Francií a z leteckých operací, při nichž angličtí letci prováděli vzdušnou ochranu evakuace armády z Dunkerque. Z té doby vzpomínáme Squadron Leadera Pinkena, velitele 19. britské perutě, který nás tak brzy opustil. Zahynul jako hrdina ve vzdušném boji.

Zvláštní péče se věnovala výcviku v létání jenom podle přístrojů, aniž při tom letec viděl zemi. To bylo důležité při prolétávání mraků a při létání za mlhového počasí, tak typického pro Anglii. Při takovém létání celých skupin v mracích letí pouze vedoucí letec podle přístrojů. Ostatní letci musí být tak blízko něho, aby ho zřetelně viděli i v mraku nebo v mlze, to jest křídlem na křídlo sousedního letounu. I v tomto výcviku jsme se brzy zdokonalili.

Zatím co jsme se zaučovali létat na nových strojích, naši mechanici, zbrojíři a všichni ostatní příslušníci pozemního personálu se rychle seznamovali se srdcem našich nádherných Hurricanů a s jejich duší: S motorem Rolls Royce Merlin.

Na každé letecké stanici vlála od ranních hodin až do pozdního večera, na vysokém stožáru vztyčeném nad střechy budov, britská vlajka Královského letectva. Její ranní vztyčování stejně jako večerní snímání se konalo v určitou hodinu. Při tom se celá stanice na chvíli proměňovala v slavnostní shromáždění: Za jásavého zvuku polnice putovala vlajka za svítání po štíhlé žerdí nahoru a s posledními záblesky soumraku zase dolů.

V těch dnech přišel náhle rozkaz britského ministerstva letectví, aby na stanici, k níž byla přidělena naše československá jednotka, byla zároveň s Union Jack, britskou národní vlajkou, vztyčována také vlajka československá.

Když naše barvy po prvé zasvítily proti britské obloze, oči se nám rozzářily radostí. Neboť v této válce jsme potřebovali nejenom zbraně, pumy, tanky a stílety, ale také symboly.

Tehdy nás navštívilo také několik vynikajících osobností anglického letectva: Vévoda z Kentu, letecký maršálek — Air Marshal Sir Robert Mitchell a letecký podmaršálek — Air Vice Marshal Leigh Mallory, velitel stíhací oblasti, k níž jsme byli přiděleni. Velitel oblasti k nám pronesl krásný vojenský proslov, stručně a věcně přeložený do češtiny naším tehdy nejlepším znalcem angličtiny, technickým důstojníkem Polívkou. Co živi si jej budeme pamatovat!

Jsem rád, že jsem se stal velitelem jednotky tak vzácného ducha jako jest, bylo a bude letectvo československé. Zabte každého Němce, kterého kdy uvidíte — jen tak nejlépe přispějete v boji za svobodu Anglie, Evropy a tím k dobytí nové svobody svému národu. Nazdar!

Začátkem srpna 1940 nás po prvé navštívil prezident republiky dr. Edvard Beneš. Měl radost, že nás našel připravené. Předvedli jsme mu své stroje ve vzorné formaci a bylo vidět, že je s námi spokojen.

Do bojové pohotovosti jsme vstoupili s trochou pyšného vědomí, že jsme „operační“.

Je 26. srpen 1940.

Máme na sobě světležluté plovací vesty Mae West s malou bombičkou siláčeného vzduchu, abychom je mohli, při nouzovém přistání nebo kdybychom spadli do moře, nafouknout. A máme také schránku s práškem sytá brátlavého barviva na zbarvení vody kolem sebe, aby nás snáz zpozorovali.

Je okolo poledne. Vzduch voní pohodou léta a tiká napětím. Sotva jsme se začali rozcházet k obědu, přišel rozkaz o okamžité zvýšené pohotovosti. Naše pilotská družina si poslala pro oběd a v plné výzbroji začala hodovat.

Byli jsme v nejlepším, když zazněl rozkaz:

„Celá perutě ihned startovat!“

A už v několika minutách zvucí našich dvanáct strojů, po třech v proudu, nad letištěm.

Dosáhli jsme téměř 20.000 stop a se země přichází rozkaz:

„Kroužit!“

Náš roj se stáčí obloukem doleva a vtom již hlásí mikrofony:

„Bandité se k vám přibližují od západu!“

„Ano, jsou to oni!“

Vidíme charakteristické obrysy dvoumotorových Dornierů seřvených v přesné formaci po třech. Letmo odhaduji, že jich je asi sedmáct.

Útok!

Rychle, pokud nám ještě stačí čas, stoupáme při plném výkonu motorů, a jakmile máme nepřátelskou skupinu vlevo pod sebou, začínáme s přibližovací manévrem.

Spoušt kulometů na řídicí páce jsme už všichni odjistili. Rudý kroužek s nápisem „Fire“ — „Oheň“ výstražně září, a v optickém cíliči před naším okem svítí zaměřovací kříž.

Stáčíme se prudce vlevo, ale už ne v rojích, nýbrž odstupňováni za sebou.

Vzduch je protkán bělavými čarami, které vyskakuji z nepřátelské skupiny. Čáry se nám zdají všelijak pokroučené — zrak nás při našich velkých rychlostech klame, a čáry nám připadají neškodné, přestože mozek chápe, že jsou to střely, svítili smrtelnosné střely, které po nás Němci páli.

V cíli mám nepřátelskou skupinu, jejíž rozměry rostou se čtvercem vzdálenosti, ale v obráceném poměru: Čím jsou blíže, tím jsou větší.

Rovněm si nohou stroj, který mi vychýlil cíl z mušky, a když jsem stroj vrátil do správné polohy silou, že až palec brní, tisknu spoušť.

Teď!

Drtivě krásný pocit: S tepnami napjatými, s očima zalitými horkou vnitřní vlnou tisknu spoušť a řev osmi kulometů přehlušuje všechno. Ale v hrdle mi duní tep a spánky buší kladivem. Zdá se mi, že jsem jako vyjetý luk, nabitý co největší nahromaděnou silou. Z křídla mého letounu prší střely, jejich bělavé čáry se křížují a ztrácejí se v prostoru německých letadel.

Točím se doprava a zase stoupám: Před mým zrakením se mihnou naše Hurricaney, které dorážejí na nepřátelskou skupinu.

Jenom letmo zastihnu pohledem také pramének kouře, který vyvěrá z motorových plic jednoho Dorniera 215, a dívám se, jak se Dornier křečovitě obrací a klesá do hloubky.

Utočím znovu a střelím asi čtyři vteřiny.

Potom uhýbám doprava a ještě se ohlídím za klesajícím letounem, zoufale bojujícím o úkryt v mracích.

Sotva však mračnen dosáhl, už vyšlehl první rudý meč z jeho zchromlého těla, a plamen padajícího letounu propálil bílou pláň mraků: Dornier se zřítil do jiného světa a mračná hladina se mlčky zavřela.

Piloti naší perutě se vraceli z tohoto boje po jednom. Vraceli se zvolna, ale nevrátili se všichni. Angličan Squadron Leader Blackwood a náš poručík Bergman byli při útoku sestřeleni, zachránili se však padákem. Bergman byl lehce zraněn na noze, jak to hlásila telefonická zpráva.

Seržant Prchal sestřelil v usilovném útoku ještě druhého Dorniera, ale německý stíhač zasáhl jeho stroj do trupu. Protože jsme měli v letadle zrovna za zády ocelový pancíř, vyšel Prchal z tohoto boje jenom s lehkým zraněním v zádech. Přistál kdesi na pobřeží se zalaženým podvozkem.

Ostatní stroje byly letovány všelijakými ornamenty střel. Flight Lieutenant Sinclair měl prostřelenou nádržku a také můj stroj si přinesl několik hunských podpisů; mechanici na něm našli tři zásahy: Dva v krytu vrtule a jeden blízko ocasu.

Jedním z posledních, kteří přistáli, byl náš poručík Fechner. Zato se vrátil s pěknou kořistí, se sestřeleným Messerschmidtem 110.

Náš první boj dopadl tedy dobře, ale říkali jsme si s vrozenou neskromností, že to mohlo být lepší.

30. srpna 1940:

Německé bombardéry letí v sevřených formacích a nad nimi vlají bílé čáry patrol stíhačů, připravených k jejich ochraně. Tušíme, že jsou vysoko nad námi. Jsou to jestliabí: Messerschmidti 109 a 110. Krouží a hledají svou oběť a pod jejich ochrannými drápy ívou stovky Dornierů 215, Heinkelů 111 a Junkersů 88. Napětí!

Se zafatými zuby a s očima propadlými do krvavé obruby se stáčíme doleva a letíme chvíli vedle sebe, ale pořád v bezpečné vzdálenosti.

Zespoďu mohutně duní dělostřelecká palba.

Stroje naší skupiny se téměř dotýkají, letíme v sevřeném útvaru a jen tak, že se při nervosních výkyvech vyhneme z rovnoběžek letu.

„Proč už nezačínáme s útočným manévrem?“ doráží na mne vypjaté struny nervů.

Vtom však vedoucí naší stíhací skupiny zahajuje útok.

Začínáme!

Pozemní dělostřelecká palba se odmlčela a na zlomek vteřiny se zdálo, že všechno zmlklo. Barevné meteorů smrtelných raket, rozprsknuté do prostoru protiletadlovými ohňostrojí, pomalu uhasly. Jejich poslední záblesky jsme ještě zachytili pohledem. A pak: Zliva shůry jsme začali útok.

Teď letíme v „zigzag“ proudu jeden za druhým, každý za svým cílem.

Vybral jsem si svého Němce a snažím se dostat se co nejbližší k němu. Dávám motoru největší výkon, dovolený jenom ve zvláštních případech a nejdéle na čtyři minuty: Letoun vyrazil jako vysřelený šíp, jako by jej někdo obřím rozmachem hodil dopředu.

Moje sevřená pěst se otvírá, a já vši silou soustředěnou do palce: Pálím!

V tuhé chvíli proletím záplavou červených jazyčků zápalných střel, přesvědčen, že mi jiný hluk sedí v těle.

Prudce se stáčím, hrubým stisknutím páky „vykopnu“ napřed doprava, potom stoupavou zaláčkou doleva: Závratná rychlost žene můj stroj.

Krev mi na chvíli odstředivou silou vyprchala z hlavy a prudkost pohybu mi ji vrazila mezi ramena. Asi dvě vteřiny hledím rudou mlhou, tlak v očích mi brání v rozhledu. Ale pak se mi najednou rozjasnilo, napětí, lomčující dosud každým coulem mých nervů, povolilo.

V tomtéž okamžiku vidím vpředu nad sebou bleděnazelenalý spodek štíhlého trupu letounu s černými kříži.

Messerschmidt 109!

Ani jsem dlouho nezaměřoval, snad jen zlomek vteřiny, a už se mi podařilo dostat jej do kroužku mušky. Předstazuji jako na koroptev. Míjím, a střelba kulometů roztrásla prostor mezi mnou a mezi mým sokem, kulomety řvou a chrčí oheň asi pět vteřin.

Vidím, jak z nepřátelského letounu vyvěrá pramének kouře, napřed bílý, potom tmavší a hustší. Teď se letoun zlomil doprava a vyplivl černý mrak dýmu. Pak z něj odletěly jakési kusy a letoun, zvrátiv se jako podřatý kmen, řítí se po levém křídle dolů. Z jeho trupu se vyvalil kouř, který psal po nebi černý žalín.

Letouny se mihají na všech stranách, prostor křížují střely; kouř a oheň; třesk praskajících strojů; staccato kulometů; stroje s kříži se proplétají s letouny s trojbarevnými kokardami — byl to zběsilý tanec pod modrou nádhrou odpolední pohody!

Stočil jsem se znovu s plným výkonem letounu za bombardovací skupinou a sleduji stopu Dorniera 215, který se opozdil a zdržel se vlevo za ostatními.

Pouze na zlomek vteřiny pohlédnu dolů k zemi, kam klesají tři zasažené letouny s plamenitou vlečkou a s průvodem kouřících součástek. A mezi nebem a zemí vlají bílé obláčky padáků, každý s titěnou figurkou, klálící dvěma páry končetin.

Zatím jsem se dostal do blízkosti „svého“ Dorniera. Vidím, jak mi roste v zaměřovacím okénku a přitahuje se přímo do mého dostřelu. Blížím se k němu zezadu a zespoďu. V rozhodující chvíli jsem se vyhoupl do jeho výšky tak rychle, že neměl čas, aby mě postřehl.

Střelím!

S očima prorážejícíma prostor mezi oběma letouny cílím přímo do jeho střelecké věže.

Vidím zadního střelce-Němce, jak stojí u svého kulometu, odkud šlehájí záblesky střel. Střelil však špatně a ne dlouho. Čáry mých střel, které směřují k jeho stroji, se křížují s jeho výstřely, jeho palba náhle umlká, ještě dvakrát vyštěkne naprázdno — a obrysy střelce se hroutí a mizí.

Pilot v Dornierovi, v zoufalém pokusu uniknout dolů, nutí náhle stroj do letu střemhlav. Jsem mu v patách, dělám prudké S, a ze stejné vzdálenosti jako dříve pouštím do něho novou dávku střel — to všechno trvá jenom několik vteřin.

Oba letíme úžasnou rychlostí, kterou si v tu chvíli ani nemůžeme uvědomit.

Znenadání vidím, že se Dornier nad zemí vyrovnal a že se zoufale snaží pokračovat v letu na východ, k moři. Chce uniknout stůj co stůj, stůj co stůj chce domů.

Přibližuji se k němu znovu a sypu do něho třetí dávku střel. V pohybu jeho trupu čtu, že mi neujde, chci však vidět jeho úplný konec, a proto střelím dál. Je to jako v sportovním utkání: Nepodceňovat soupeře, který sice prohrává, který však ještě neprohrál.

Potom jsem odletěl do Duxfordu.

Také většina pilotů naší perutě se brzy vrátila. Chyběli jen dva: Kredba a Štěrbaček.

Zprávy o Kredbovi přišly zakrátko: Jeho letoun byl zasažen přímou střelou z děla nepřátelského stíhače a Kredba se zachránil seskokem; utrpěl však několik těžkých zranění na noze a do zad.

Ale náš milý Štěrbaček byl stále nezvěstný. Čekali jsme den, dva, žádné zprávy však nepřišly a nikdy jsme se jich nedočkali. Pátrali jsme po Štěrbačkovi, ale marně. Nikdo nebyl svědkem jeho zápasu a nikdo ve víavě střel, v ohni a v mracích dýmu neviděl jeho konec. Možná, že jeho letoun explodoval v letu, možná, že se rozlétl až při pádu tak, že nikdo nerozeznal jeho zbytky. Bojovalo se hlavně nad Temží, a možná, že malý Jarda zůstal mezi jejími zelenými břehy.

Bylo nám smutno, ačkoliv nám tento den přinesl pěknou kořist: Šest německých letadel. Větší však byla naše bolest nad ztrátou malého Jardy, prvního našeho chlapce, který pail v Anglii. Rádost ze šesti sražených Němců jsme si toho dne zastrčili hluboko do kapsy, vždyť kamarád Jarda byl mrtvý!

V oněch dnech začalo Královské letectvo, vlastně velitelství britského stíhacího letectva, uplatňovat novou taktiku, která měla lépe čelit náletům mohutných německých bombardovacích skupin doprovázených stíhači.

Angličané si tvořili z více perutí, obvykle ze tří, stíhací svazy: wingy. Tyto svazy vzlétaly společně, vedené jednou perutí, k níž se v rozličných patrech přidružovaly perutě ostatní. Některé perutě dostaly v boji

Pokračování na str. 6.

Několik fotografií z kroniky 310. peruti..

Wing Commander Douglas Bader a plk. let. A. Hess.

Air Vice Marshal Karol Janoušek, K.C.B.

2. velitel 310. peruti P/O František Doležal.

P/O J. Štěrbaček-padl.

P/O E. Fechner-padl.

P/O J. H. Malý-padl.

P/O Stan. Zimprich-padl.

P/O Stan. Fejfar-padl.

Rotmistr J. Hubáček.

Air Vice Marshal G. Lehar a gen. R. Víst.

Krdl Jiří Vl. uděluje plk. A. Hessovi D.F.C.

Děkujeme touto cestou plk. let. A. Hessovi, t. j. velitelé britské, že naší redakci zapůjčil výše zmíněný materiál ze svého archivu.

Byli jsme v Bitvě o Anglii

Dokončení se str. 5.

úkol zaměstnávat nepřátelské stíhače, aby se ostatní naši stíhači mohli cele soustředit na napadení a na ničení jejich bombardérů.

Naše peruť byla včleněna do jednoho takového svazu s naší starou známou 19. perutí a jako třetí se k nám přidružila 242. peruť z letiště, které bylo na sever od nás.

„Dvěštdvačtyřicítka“ byla prazvláštní jednotka: Lišila se od těch, které jsme dosud v Anglii potkali. Skoro všichni piloti byli Kanaďané, hluční, veselí chlapi, a od počátku nám bylo jasné, že se shodneme. Na rozdíl od typických Angličanů byli sdílní a snadno přístupní, a jejich temperament a živelnost nám lépe „seděla“ než příslovečný anglický klid a zdrženlivost.

Největší znamenitostí našeho svazu byl jeho velitel, Squadron Leader Douglas Bader. Bader měl obě nohy umělé, jednu od kyčle, druhou od kolena. O nohy přišel ještě před válkou při letecké havarii, ale jeho vůle zůstat při pilotském řemesle byla silnější než ztráta třetiny těla.

Bader býval velikým sportovcem a proslulým hráčem rugby, a své sportovní srdce si zachoval i po neštěstí, které ho dočasně vyloučilo z řad jeho druhů.

Ten chlapík měl opravdu železnou vůli dostat se do vzduchu znovu jako pilot. Svým optimismem nakazil celou nemocnici, v které se léčil, a když potom vypukla válka, lékaři podlehli jeho nadšení a výjimečně mu dovolili, aby šel opět k stihacím jednotkám. Tímto lékařským rozhodnutím získala Anglie jednoho ze svých největších leteckých „es“ v druhé světové válce.

Beznohý hrdina Bader se stal velitelem našeho svazu. Byl to chlapík nedocenitelných vlastností pravého letce — bojovníka, jedinečný ve svém zdravém, jako blesk rychlém rozhodování, chladnokrevný a rozvážný, s průzračnou pamětí pro všechny nejnepatrnější podrobnosti leteckých bojů.

Tu úžasnou paměť jsme u něho obdivovali snad nejvíce. Po dlouhém řetězu překotných a vzrušujících okamžiků v závrtných rychlostech a v tisícových výškách, kdy plíce dýchají umělou potravu kyslíku a kdy vteřiny mají historickou životní váhu, i v tom si Bader zachoval skvělou paměť a potom do nejmenších podrobností zopakoval všechna údobí těchto bojů. Jeho postřehu nic neušlo. A to, co nám mnohdy ve víru všech těch chvil napětí a rychlost uniklo, co nám pozdější silnější dojmy smazaly, Bader viděl s takovou jasností a zřetelností, že jsme nad jeho neomylným chronologickým opakováním všeho někdy až kroutili hlavou.

Jeho hlášení byla strohá, přesná a dokonale propracovaná, a jejich důkladnost byla nejlepším zrcadlem tohoto našeho velitele.

Kdybych se pustil doopravdy do podrobného líčení, kdo to byl Bader a co pro nás a pro celou Anglii znamenal, a kdybych se rozpovídal o jeho leteckých výkonech, o jeho neuvěřitelných kouscích nad oběma břehy Kanálu, bylo by to dlouhé oslavné epos, mosaika ze samých „nej“.

Ale Bader si na superlativy nepotrpěl.

„Je nám všem jasné, že musíme bojovat jako jeden muž,“ říkal, „a teď není doba ani místo pro osobní slávu.“

Později, když 242. peruť odešla na jiné letiště a tím zároveň z našeho svazu, odešel s ní i Bader, který se však jejich nových úkolů nezúčastnil. Brzo potom byl jmenován Wing Commanderem a přidělen k jinému svazu, k jednomu z těch, které zahájily ofensivu nad francouzskými územím, okupovaným Němci. Jejich základnou bylo letiště Tangmere v jižní Anglii, a tadý vynikl zejména Bader jako skvělý vůdce leteckých stíhacích formací.

Z jednoho letu, v němž došlo k velkému bojovému střetnutí s Němci nad Francií, se však Bader nevrátil.

Celá Anglie přijala tuto zprávu se smutkem. Ale nikdo nechtěl věřit, že by tento letec, jeden z nejlepších, portlehl ve vzdušném boji, na kolbišti, na němž neměl daleko široko rovného. S obavami jsme očekávali zprávy o něm a vroucně jsme si přáli, aby nebylo pravda, že Bader už dolétal.

Konečně zpráva přišla!

Byl jsem právě na velitelství britského stíhacího letectva, když zachytili německé rozhlasové sdělení: Baderův stroj byl sestřelen v boji nad francouzskými pobřežím a pilot se zachránil padákem; Bader, ano, náš Bader je živ a potřebuje jenom nové umělé nohy, protože ty, které měl, se při seskoku zničily.

Pojednou bylo zase po smutku, celá Anglie se rozázila zprávou, že Bader, symbol nejhouževnatějšího anglického letce-bohatýra, žije. A my, kteří jsme ho znali osobně, jsme oslavovali znovuzrození kamaráda, jemuž jsme postavili živý pomník z naší upřímné oddanosti a obdivu.

Nové nohy byly ihned objednány a dodány na letiště, odkud byly padákem shozeny nad Francií, aby je Němci odevzdali svému nevšednímu zajatci.

Pro mne je Bader, jeho osobnost a jeho letecké umění, jeho houževnatost a jeho nepoddajnost, jedním z mála světlých bodů této války. Jeho velikost a jeho význam byly nejen v tom, čím byl sám, ale také v tom, co uměl vykřesat svým příkladem z těch, kteří byli okolo něho.

Co se s Baderem tehdy nad Francií vlastně stalo?

To jsme se dověděli později, z dopisu, který psal příteli ze zajetí: Nebyl sestřelen, ale srazil se s německým Messerschmidtem, když sestřeloval jeho soudruha.

V tom psaní Bader píše:

Představ si, kamaráde, že jsem si pravou nohu musel surově, ale energicky doslova utrhnout. Chtěla zůstat uvnitř mého bezocasého letadla, zatím co já jsem chtěl ven. Nu, a tak se nám stalo na konec oběma po vůli.

Nikdy nepochopím, jak se Baderovi podařilo za těch několik vteřin odepnout a odhodit umělou nohu, vyskočit z vraku letadla a šťastně dopadnout — ale to právě bylo jedno z jeho tajemství: Úžasná duchapřítomnost, rychlost a ovládání zlomků okamžiků.

Němci tedy Badera dostali. Dostali ho potom ještě jednou, když se ještě téhož večera, kdy mu byly doručeny nové umělé nohy, pokusil o útěk, který se, bohužel, nezdařil.

Dne 7. září se naši hoši rvali s nepřítelem blízko ústí Temže mezi mořem a zemí, a jejich zásluhou se zase několik německých letounů rozlétlo o anglickou půdu. Na naši tabuli přibýlo toho dne pět dalších letadel: Čtyři Messerschmidti a jeden Heinkel 111.

Tehdy byl náš rotný Honza Kautský, jak se v letecké mluvě říká, pořádně „osolen“.

Jeden náš roj napadli totiž v těchto bojích náhle čtyři Messerschmidti 109, kteří na něj útočili po slunci, a chudák Honza dostal mnoho střel do letounu, do křídla i do trupu. Jeden náboj mu prostřelil pneumatiku kola, druhý proletěl stěnou letounu a sjel po Honzově botě, až prý mu vyskočily slzy z očí, jak to páliło.

Ale Honza, rozšafný a výborný letec s mnohaletou zkušeností továrního pilota, přivedl letoun na mateřské letiště a prohlásil:

„Nic jsem jim neudělal, a oni takhle na mě! No počkejte!“

Méně šťastně dopadl 7. září rotný Josef Koukal.

V prvním utkání sestřelil německého stíhače a potom se připojil k devíti jiným Hurricaneům jedné britské perutě. Letěl na zadním křídle, když jeho letoun znenačání zasáhla výbušná střela přímo do nádrže. Benzin ihned vybuchl, a výbuch byl tak silný, že Koukal ztratil úplně vládu nad kormidly, v tu chvíli už pravděpodobně zničenými. Stroj se řítíl střemhlav k zemi. Výbuch nastal ve výši asi 20.000 stop a letoun padal v závrtné agonii.

Kryt kabiny pilotního sedadla si Koukal otevřel už v prvním utkání, a nyní, odjistiv popruhy, jimiž byl připoután k sedadlu, pokoušel se vyskočit z pekelné výlně, v kterou se proměnil jeho letoun. Plameny hořícího benzínu a oleje vířily kolem Koukalovy hlavy a prostor kabiny se stal ohnivou pecí tisíců hučících dáblů. Žár vysušil poslední zbytky vláhý v jeho hrdle, vypálil do očí krvavé důlky, a Koukal, živoucí pochoďeň, se řítíl ohnivými oblouky k zemi.

Napínal sice všechno úsilí a snažil se vyprostit se z plamenného objetí, ale poloha a rychlost stroje to nedovolily. Na okamžik otevřel oči, ale v tom zlomku času, který byl pro něho výsekem věčnosti, viděl, jak mu na nohou a na rukou ohořívá maso. Rudé a žluté plameny klouzaly po jeho kůži, která se zoufale bránila, praskala a černala. Ale ani nadlidské bolesti nebyly s to zlomit jeho vůli, Koukal zůstával při vědomí, a příšerná muka prožíval všemi smysly.

Náhoda, šťastná náhoda zasáhla do osudu člověka nad srážen smrtí! Druhá hlavní benzinová nádrž totiž náhle vybuchla, stroj se doslova rozloupł, a Koukal byl vymršťen ohromnou silou do prostoru. O kus dál se rozlétly poslední trosky jeho doutnajícího letounu.

Koukal padal jako živý meteor: Oděv, kalhoty i kabát na něm hořely. Jeho mozek však pracoval stále: Zoufalá duchapřítomnost mu přikázala, aby neotvíral padák — byl by chytil od hořících šatů! Úžasná rychlost jeho pádu plameny na něm na konec uhasila.

Teprve asi 2.000 stop nad zemí Koukal padák otevřel, a za několik okamžiků se jeho tělo, stále žijící a se živoucími smysly, sneslo do ohrady blízko statku na ostrově Sheppey.

Na kost ohořelou rukou udeřil do zámku padákových popruhů, aby se vyprostil. Potom v ohromných bolestech vykročil z ohrady. Šel, vlastně se plazil několik set metrů po silnici než potkal člověka — anglického vojáka, a pak se propadl do mlhy bezvědomí.

Den 9. září byl pro nás černým datem: Padl náš mladičký instruktor, Flying Officer John Boulton.

Nebyl mezi námi dlouho, a sotva jsme ho přijali za svého, už jsme o něho přišli.

Hubáček, to byla kapitola pro sebe: Zkušený pilot, skvělý bojovník, a štěstí měl, že ho mohl rozdávat. Upozornil na sebe ještě ve Francii, kde sestřelil několik Němců. A z Francie si odnesl cennou zkušenost, když tam byl sám v květnu 1940 po prvé sestřelen. Tenkrát byl také raněn a přistál nouzově přímo v ohnisku bitvy mezi Němci a Belgičany. Z tohoto chaosu při německém průlomu do Francie se dostal čirým zázrakem, a v Anglii se potom objevil, jako by přijel z dovolené.

V našem věrejším boji o Londýn byl jeho letoun zasažen přímo do kormidel, patrně dělovou střelou německé stíhačky — tak to aspoň říkali jeho kamarádi, kteří ho viděli naposledy . . .

Ale ještě teď slyším bouřlivé „Hurá!“ celé naší perutě, když nazítří přišla zpráva, že náš Hubáček je živ a zdrav, a ještě teď vidím neskrývanou radost všech očí, když se mezi nás opravdu vrátil, aby nám pověděl o svém novém zázračném dobrodružství.

Ano, byl zasažen v boji s Němci přímo do kormidel. A byla to asi dělová rána, protože mu doslova vyrazila letoun z ruky. Hubáček nad ním ztratil úplně vládu, a stroj se řítíl plným plynem kolmo k zemi.

Když otevřel kabinu, kabina se ihned zase zavíela, protože nebyla zajištěna. Znovu a znovu se o ni opíral pažemi a snažil se dostat se ven, ale kabina se po každé „zacvakla“ znovu. V rozčilení si uvědomil příčinu až po lřetím pokuse.

Když však kryt konečně zajistil, řítíl se jeho letoun takovou rychlostí, že Hubáček už nemohl vyskočit obvyklým způsobem, protože proud vzduchu byl úžasný.

Na konec vyrazil nouzová dvířka po pravé straně kabiny a opíraje se všemi čtyřmi tlačil tělo ven. Tak se mu podařilo dostat se z kabiny až po pás. Ale potom už nemohl přemoci tlak vzduchu, který ho téměř přelomil v půli. Když pak prudkým nárazem udeřil hlavou o trup letounu, pozbyl vědomí, a když se probрал, visel na padáku, asi sto metrů nad zemí, a udiveně kroutil hlavou, jak je to možné. Vždyť přece padák neotvíral, tím si byl naprosto jist!

Pak se jeho myšlení opět zakalilo a Hubáček tiše přistál. Z málo bezvědomí se probudil až v chalupě, do které ho zanesli náhodní svědci jeho zázračného sestupu.

Bylo tenkrát mnoho šťastných přistání, a bylo také mnoho přistání smutných. Ale o těch smutných se mezi letci nemluvívá, už z tradice. A také hodně z lásky k řemeslu.

Za tři týdny v srpnu a v září 40 sestřelili naši letci z 310.perutí celkem 37 Němců . .

Německé ztráty byly v těch dnech veliké a trosky německých bombardérů, stíhaček a všeho, co kdysi bylo chloubou německé Luftwaffe, stále rostly.

Zbytky Göringovy vzdušné slávy se svázely na zvláštní shromaždiště — byla to hrůzná, ale uspokojující podívaná: Rozdrčené motory, pokroucené plochy, ohořelé a polámané trupy letounů s vypáleným znamením tvrdé smrti útočníků: Křečovitě sevřená dlaň nad kormidlem mrtvého letadla; poslední tmavorudý podpis pod černým křížem roztržštěného křídla.

To všechno svědčilo mlčky, že v této bitvě přišla po prvé kosa na kámen. Německý dravec si polámal peruť a zpřerážel si své sveřepé drápy — tak vypadalo německé letectvo na anglické půdě.

Byl to výkvět německého letectva, výkvět lidí, siláckých strojů a zbraní, který se vybil v tomto nezdařeném pokuse o nadvládu nad Anglií. Německo se z těchto ztrát už nevzpamatovalo.

Kolik německých strojů a posádek pohltilo moře, o tom se snad jednou dovíme z německých záznamů — mnoho jich bylo sestřeleno už nad vlnami Kanálu a nad ledovou hladinou Severního moře. Jiní podlehli těžkým ranám v boji nad Anglií a opět jiní se zřítili při svém zoufale dýchavičném návratu. Ti všichni se už nikdy nevrátili na svá mateřská letiště v severní Francii, v Belgii a v Holandsku.

Účast československých letců v boji o Anglii, práce našich mechaniků a pozemního personálu, hrdinství všech těch nejmenovaných bratří bude jednou pro Anglii i pro nás nejcennější chloubou, kterou budeme sebevědomě nosit v paměti a na kterou můžeme být stále a právem hrdi.

Naše statečná „Tristadesítka“, která se zúčastnila velkých bitev v údobí, jež rozhodlo o dalším průběhu druhé světové války, českoslovenští stíhači, kteří byli zařazeni do britských a polských perutí — my všichni jsme byli jako celek i jako jednotlivci v boji o Anglii!

Ze života krajanů a exulantů

nora 1948 čs.velvyslanec v Indii, otevřel svůj dům na St.Clements Ave. v Torontě o weekendech v červenci naší krajské veřejnosti, aby shlédl jeho díla. Nedávno oslavil své 90.narozeniny.--Krajan Karel Boehm oslavil 29.8. v Cambriidge své 50.narozeniny. Působil v Náchodě.--Známý veterán 2.světové války /sloužil na Západě/, Václav Trnka, tráví nyní letní měsíce poblíž Madoc, Ont. Zimní v Kitchener, Ont.--Posrpnový Pavel Suska z Winnipegu přesídlil do Azusa, Cal.--Podzimní přírodní motivy z B.C. by ráda měla česká hobby-malířka žijící v záp. Evropě, barevné. Nabídka do red.t.l.--V nebyvalé situaci se ocitl krajan Milan Ač: žije v Lloydminster, Alta, ale jeho poštovní adresa je "Lloydminster, Sask.". Až do té doby, než začnou v jeho oblasti rozdávat poštu.--V Torontě zemřel v čemnu veterán 2.války a známý krajský holič na Queen St.West, Pepíček Snoppek.--MUDr. Mike Havlas, kterého někteří naši znají z Liberce, se z Chatham, Ont. přestěhoval do Lakefield, Ont., poblíž Peterborough, Ont.--Nedávno příšlý Josef Šmarda dostal místo na torontské universitě. Napsal nám m.j.: "Hluboce mnou otrásla fakta o dr.Miladě Horákové. Jsem narozen v r.1955 čili 5 let po popravách. Věřte mi, dověděl jsem se ty otřesné a zrudné věci až tady."--V září má

CO PÍŠÍ JINÍ

V posledním čísle Zpráv SVU byl uveřejněn delší rozhovor s Dr. Jaroslavem Němcem - stalo se tak u příležitosti jeho 70. narozenin. Jubilant stál u základů SVU, stal se jeho prvním generálním tajemníkem, později předsedou. Dosud - v zákulisí - žije a pracuje pro tuto velkou myšlenku. "Získávali jsme členstvo, protože jsme pro myšlenku SVU sami hořeli, a dovedli pro ni tudíž zapálit i jiné. Ted jde o to, aby tento plamen zažehl v dohledné době svědomí světa a znova zapálil pochoďné svobody v zemi, z níž jsme vyšli". Dr. J. Nėmec je rodák z Ořechova u Uh. Hradiště. Promoval na právnické fakultě Masarykovy university v Brně r. 1937. V listopadu 1939 unikl navlas Gestapu a dostal se do čs. armády ve Francii. V armádě byl jako voj.soudce a pak polní prokurátor. Po válce pracoval na min. vnitra, odkud byl v r. 1948 - jako proti-komunista - propuštěn. Od r. 1952 žije v USA, kde téměř 20 let - jako specialista v historii a bibliografii soudního lékařství působil v Státní lékařské knihovně ve Washingtonu. Ad multos annos!

NOVÍ UPRCHLÍCI STÁLE PŘÍCHÁZEJÍ

Co píší rakouské noviny:

So fahren Urlauber bei uns ins Asyl!

Z uprchlického tábora v Traiskirchenu v Rakousku máme zprávy, že tam žádá každý den o politický asyl průměrně 70 osob z komunistického Československa. Většina z nich opustí domov s autem a s celou rodinou a zamíří napřed na dovolenou do Jugoslávie. Odtamtud je snadné dostat se do Rakouska. Když se brána tábora ráno otevře, stojí tam už fronta aut s československými poznávacími značkami. Uvnitř tábora je nyní tolik aut, že parkují mimo normální parkoviště, na trávníku a všude, kde se dá. Umluva mezi Ustředím Čs.národního sdružení v Kanadě a fed.ministrem imigrace podepsaná 10.7.t.r. přichází tedy jako na zavolanou.. Doufá se, že pomůže hlavně těm našim uprchlíkům, kteří by se do Kanady normálně nedostali. Další informace o záruce poskytované ČSNS lze obdržet na adrese: Čs.národní sdružení, 740 Spadina Ave., Toronto, Ont. M5S 2J2.

WINZE'S MEAT MARKET ILJA ŠANDA

Čerstvé domácí a evropské uzeniny.

307 Roncesvalles Ave., Toronto.
Tel.: 533-5165

Známý malíř,
Mistr Jaroslav
Šejnoha, do ú-

NA CESTU

Pokračování se str.1.

vých spolupracovníků. Mezi ně patří také jeho manželka Helen, roz.Hajníková a jeho dcera Monica. Na další cestu v novém šatě přejeme i my v Los Angeles red.Janečkovi "Šťastnou cestu a dlouhá léta!"

Z Brazílie došly tyto řádky: "Právě narozenému prvnímu tištěnému číslu "K.L." přejeme i my v Brazílii šťastnou cestu rozletu do celého světa. Tato redakčně, administračně a zpravodajsky zavazující změna znamená podnikatelskou odvahu, schopnost a zodpovědnost. Moci se rozběhnout na těch krásných osmi stránkách je radost, ale i tvrdá pravidelná povinnost. Znameníť zpravodajská služba "K.L." nám již nejednou umožnila najít osoby stejných zájmů na různé, existenčně usměrněné pouti. Přejeme zkušenému novináři, krajanu Mirkovi Janečkovi a celému kruhu jeho spolupracovníků, všestranný úspěch a další zdravá, prakticky zajištěná léta účinné služby novinářské na národa roli dědičné. My zde v Brazílii za ni upřímně děkujeme. Za Kulturní jednotu česko-brazílskou: M.Hermannová, jednatelka."

Jaroslav Kučera, vedoucí Freie Presse-agentur z Mnichova, poznamenal m.j.: "To je prostě senzace! Zatímco většina likviduje, končí a prostě nemůže dál, vycházejí teď "Kan.Listy" konečně jako noviny. Zasloužily si to a my-kolem autorské edice Archa-věříme, že i vydrží. Z Anglie se ozval dr.Vilém Bernard, předseda Čs.sociální demokracie: "Tištěné "Kan.Listy" to je velký úspěch a povzbuzující příklad iniciativy a vytrvalosti. Vážil jsem si vždy na Vaších novinách, jak dokázaly spojit pietní věrnost k odkazu minulých let s pravidelným a důkladným zřetelem na všechno, co se dnes děje doma a ve světě. Dnes v novém rouchu budou nepochybně plnit tento úkol ještě účinněji a přinášet tak i nadále tento vynikající příspěvek k vědomí soudržnosti Čechů a Slováků kdekoliv. Budou tak oponovat nezájmu a lhostejnosti v našich řadách a utužovat vědomí našich společných úkolů v duchu věčně živých ideálů československé svobody a československé státní jednoty. Mně nejednou "K.L." pomohly vyplnit mezery, které by jinak zůstaly v mé znalosti. Za to jsem jim upřímně vděčen a používám této příležitosti, abych upřímně pozdravil jejich vydavatele a jeho prostřednictvím všechny čtenáře a spolupracovníky."

Jan Kuncíř nám napsal z USA. Byl do nedávna vedoucím kanceláře Am.Fondu ve Vídni a je mluvčím Čs.křesťanské demokracie v exilu. Z jeho řádků vyjímáme: "Po neočekávaném zániku australského "Hlasu Domova", byl jsem překvapen, když jsem dostal do ruky tištěné "Kan.Listy". Tento exilový tisk si za posledních 13 let získal velkou oblibu pro své telegrafické informace. Nedejte se však mýlit tím, že mají v hlavičce slovo "Kanadské". Tyto listy jsou určeny každému, kdo dává přednost rychlé informaci před dlouhými články. Byly důležitým článkem pro každého nového uprchlíka v Rakousku, Itálii, v Německu, ve Švédsku i v Jižní Africe, a mnohdy prvním exilovým tiskem vůbec. Řada nových uprchlíků se obrátila ka "Kan.Listy" se žádostí o možnostech emigrace do Kanady a se svými osobními problémy, včetně navázání kontaktu se ztracenými přáteli a příbuznými. "K.L." se v rámci možnosti snažily najít přísliby práce, vysvětlovaly bodovací systém, spolupracovaly s Americkým Fondem a podnikaly řadu jiných akcí. Za každým činem stojí ovšem člověk. V tomto případě je to neúnavný Mirko Janeček, který navštívil uprchlické

přiletět z Vídně Jan Buček, nar.51, s paní a třemi dětmi. Usadí se v Montreálu.--V Ontario House, 454 University Ave., Toronto mají bezplatné kursy angličtiny a překládají zadarmo školní a pracovní doklady. Tel.č.965-2365. Česky mluví pí S. Hilbertová.--Při auto-nehodě nedávno zahynul mladý Karel Dobrzenský, 25.--Krajan Major J.Kasanda vypovídal při soudu s jistým G.C.

Thompsonem, který byl instruktorem těl.výchovy v kan. armádě ve Winnipegu a při návštěvách Toronta přepadával a znásilňoval osamělé ženy. Vydával se podvodně za detektiva od policie. Dostal 4 roky vězení. Major Kasanda řekl, že obviněného znal jako slušného člověka.--Školní stipendia z prostředků ČSNS v Montreálu dostaly letos: Jana Ždánská, Barbara Ždánská a Susan Sládková.--Chartista V. Erstenuk přesídlil z Winnipegu do Vancouver, B.C.--Hledá se Čestmír Kirschläger. Posl. adresa byla v St.George, B.C.--Krajanka Flašková, 78, z Unionville se spřátelila s jistým mužem, 33 a za pár měsíců zjistila, že ji okradl o 67.000 dol. Dostal 18 měsíců.--Z Ostravy emigroval do Mississauga C.Boglevský s rodinou. Je řeckého původu.--Robert /Bob/ Tmej úspěšně skončil 13.stupeň střední školy.--Vydání knihy J.Drábka "The Lister Legacy" bylo odloženo.--Kameraman Mel Hába se z Edmontonu přestěhoval do San Franciska. Pracuje na sportovních filmech s Janem Němcem.--Radost nad tištěnými "Kan.Listy" vyjádřil také dr.Jaroslav Škarvada z Vatikánu, který pochází z Ledče n.Sázavou.--MUDr.P.Kletečka se z Regina, Sask. v září přesunuje do Badenu v Rakousku.--Do Vancouver, B.C. se z Rakouska přestěhoval Jan Korábek.--Karel Souček skáče s motocyklem až 120 stop, t.j. přes 17 aut.--I mezi polskou kolonií v Torontě se rozšířila pověst, že pí Ludvíka Kurucová je znamenitou kuchařkou.--27.7.složil s úspěchem předepsaných 8 figur v krasobruslení nadaný Radek /Ron/ Kučera, syn mukla Jana Kučery. Dostal zlatou medaili. Gratulujeme!

Pokračování na str.8.

